

TASA-ARVOTOIMIKUNTA 13/2020**Aika:** 26.11.2020 klo 16.30-18.30**Paikka:** Teams -etäkokous**Osallistujat:**

Tasa-arvotoimikunnan jäsenet:

Kasper Kivistö, pj	X
Roby Mountrakis, varapj	X
Anniina Iskanius	X
Björn Bonsdorff	
Panu Mäenpää	X
Milla Pyykkönen	X
Nelli Ruotsalainen	

varajäsenet:

Tapani Vuola	
Irma Marttila	
Mukhtar Abib	
Anna Jungner-Nordgren	
Ogechukwu Eneh	
Saku Etholén	
Annu Kemppainen	X

Pysyvät asiantuntijat:

Tuija Mustajärvi, suunnittelija, tasa-arvotoimikunnan esittelijä	X
Nitin Sood, suunnittelija, yhdenvertaisuustoimikunnan esittelijä	X

Muut asiantuntijat:

Riikka Henriksson, erityissuunnittelija, kaupunginkanslia	X
Ulla Tyyskä, yksikön päällikkö, sosiaali- ja terveystoimiala	X

ESITYSLISTA**1. Kokouksen avaus****Päätös:** Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 16:34.**2. Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen****Esitys:** Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.**Päätös:** Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.**3. Esityslistan hyväksyminen****Esitys:** Hyväksytään esityslista.**Päätös:** Hyväksyttiin esityslista.

4. Kokouksen 12/2020 pöytäkirjan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään pöytäkirja 12/2020.

Päätös: Hyväksyttiin pöytäkirja 12/2020.

5. Helsingin kaupungin talousarvioehdotus 2021 tasa-arvonäkökulmasta

Asia: Sukupuolittietoisen budjetoinnin edistyminen kaupungissa on yksi teemoista, joita tasa-arvotoimikunta aktiivisesti seuraa. Erityissuunnittelija Riikka Henriksson esittelee kaupungin talousarvioehdotusta 2021 erityisesti sukupuolittietoisen budjetoinnin ja sukupuolten tasa-arvon näkökulmasta.

Käsittely: Kaupunginhallituksen päätöksen 13.1.2020 (kohta 13) mukaisesti toimialoja on pyydetty huomioimaan kaupungin tasa-arvohankkeen tulokset talousarvioehdotuksen laatimisessa ja niille on lähetetty taustamateriaalina tietoa hankkeen esille nostamista menetelmistä ja suosituksista. Vuoden 2021 talousarvion vaikutusten arvioinnin kokonaisuudessa on tekstin tasolla tuotu esille myös sukupuolivaikutukset, joillain toimialoilla osana terveys- ja hyvinvointivaikutuksia. Toimialojen käyttösunnitelmista (tulosbudjeteista) tulee käydä ilmi, millaisin toimenpitein sukupuolittietoista budjetointia edistetään konkreettisesti. Koronan takia kansliassa monet kehittämistoimenpiteet ovat olleet haastavia ja tämä koskee myös sukupuolittietoista budjetointia. Erillistä sukupuolittietoisen budjetoinnin asiantuntijaresurssia ei välttämättä tarvita, jotta asiasta ei tule kokonaan erillinen osa budjettityötä, vaan se pitäisi sisällyttää olemassa olevien työntekijöiden toimenkuvaan. Toimialojen osaaminen sukupuolittietoisen budjetoinnin toteuttamiseksi tarvitsee vielä vahvistusta.

Toimikunta tiedusteli, miten talousarviossa huomioidaan sukupuolinäkökulma henkilöstön ja rekrytoinnin näkökulmasta. Vastauksena oli, että asia on noussut esille, mutta ei vielä konkretisoitunut toimenpiteeksi hallinnossa. Toimikunta tiedusteli myös sitä, miten varoja käytetään esimerkiksi tasa-arvosta kouluttamiseen – todettiin, että sellaista tietoa ei ole helposti saatavilla. Toimikunta keskusteli, miten tasa-arvoasioissa voidaan siirtyä puheista ja pyrkimyksistä konkreettisiin toimenpiteisiin ja tekoihin. Lautakunnilla on iso rooli toimialojen tulosbudjettien seuraamisessa ja toimeenpanossa, ja lautakunta voi pyytää selvityksiä tulosbudjetin sukupuolivaikutuksista.

Esitys: Merkitään tiedoksi esitys ja keskustelu.

Päätös: Merkittiin tiedoksi esitys ja keskustelu.

6. Palveluiden tasa-arvosuunnitelman väliarviointi: SOTEn toimenpiteiden tilanne

Asia: Toimikunnan edellisessä kokouksessa kuultiin kolmen toimialan (KUVA, KASKO, KYMP) edustajien esitykset palveluiden tasa-arvosuunnitelmaan näiden toimialojen osalta kirjattujen toimenpiteiden tilanteesta.

SOTEn toimenpiteitä käsiteltiin toimikunnassa alkukeväästä 2020 lähisuhdeväkivallan osalta. Yksikön päällikkö Ulla Tyyskä esittelee lyhyesti SOTE-toimialan kaikkien toimenpiteiden tämänhetkistä tilannetta.

Käsittely: Koronalla on ollut suuri vaikutus koko toimialan toimintaan vuonna 2020. Lisäksi toimialalla on tapahtunut henkilöstömuutoksia ja uuden lähisuhdeväkivaltatyöryhmän nimittäminen on viivästynyt, minkä vuoksi erityisesti lähisuhdeväkivaltaan liittyvien toimenpiteiden tilannetta ja jatkoa on ollut osin vaikea kartoittaa. Tämänhetkisten tietojen perusteella toimialalla ei ole selvitetty matalan kynnyksen palvelupisteen perustamista lähisuhdeväkivaltaa kokeneille eikä laadittu toimintasuunnitelmaa. Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä käsitteli kokouksessaan 20.11. uuden lähisuhdeväkivaltatyöryhmän kokoonpanoa ja järjestäytymistä. Ehdotuksena oli, että vetovastuu kiertää eri toimialojen välillä vuosittain ja ensi vuonna ryhmästä vastaisi sosiaali- ja terveystoimiala.

Keväällä laadittiin lähisuhdeväkivallasta tiedotuskampanja, jossa tasavallan presidentti Sauli Niinistö oli suojelijana. Henkilöstöä on koulutettu lähisuhdeväkivallasta sekä sukupuolen ja perheiden moninaisuudesta. PALKO on kesällä 2020 eli koronakriisin keskellä antanut transsukupuolisten hoitosuosituksen, jota ei sellaisenaan ole toistaiseksi otettu käyttöön toimialalla.

Toimikunta toi esille huolensa siitä, ettei toimialalla ole ohjeistusta transsukupuolisten hoidoista. Toimikunnan tietojen mukaan asiakkaat saavat tällä hetkellä läheteitä, jos yksittäisillä lääkäreillä on osaamista tunnistaa hoidon tarve. Toimikunta on laatinut jo keväällä lausunnon lähisuhdeväkivaltapalvelujen parantamisesta ja kyseli lausunnon vaikutuksista. Lähisuhdeväkivaltatyön koordinaattorin palkkaus ei ole edennyt toimikunnan kannanotosta huolimatta.

Esitys: Merkitään tiedoksi esitys ja keskustelu.

Päätös: Merkittiin tiedoksi esitys ja keskustelu.

7. Palveluiden tasa-arvosuunnitelman väliarviointi: kaupunginkanslian toimenpiteiden tilanne

Asia: Palveluiden tasa-arvosuunnitelmassa on vastuutettu toimenpiteitä toimialojen lisäksi myös keskushallinnolle. Toimikunnan esittelijä esittelee lyhyesti palveluiden tasa-arvosuunnitelmaan kirjattujen kaupunginkanslian vastuulla olevien toimenpiteiden tilannetta.

Käsittely: Kokonaisuudessaan kaupunginkanslian vastuulla olevat toimenpiteet ovat edistyneet melko hyvin. Sukupuolitietoisien budjetoinnin edistämisessä tasa-arvohankkeen suositusten mukaan on otettu ensiaskeleita, kuten kohdassa 4 todettiin. Kaupungissa otettiin vuoden 2020 alussa käyttöön tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden Helvi-virtuaalivalmennus, joka kaupungin työyhteisöjen on tarkoitus käydä läpi tiimeittäin keskustellen vuoden 2021 loppuun mennessä. Sukupuolivaikutusten arvioinnin ohjeistusta on tarkoitus edistää ensi vuoden puolella. Kaupunginkansliassa on valmisteilla normisensitiivisen viestinnän opas tasa-

arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävän viestinnän tueksi. Strategiamittareiden ja -indikaattoreiden osalta jatkossa on tarkoitus toteuttaa sukupuoli- ja tasa-arvonäkökulmaan keskittyvä tarkastelu kerran vuodessa, ensimmäisen kerran keväällä 2021. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta koskeva kysely on toteutettu sekä vuonna 2019 että vuonna 2020.

Toimikunta esitti huolensa siitä, ettei sukupuolittietoisien budjetoinnin suosituksia ole pantu käytäntöön kokonaisvaltaisesti. Toimikunta antoi lausunnon sukupuolittietoisien budjetoinnin jatkosta joulukuussa 2019, mutta siinä esille tuodut asiat eivät ole juurikaan edistyneet. Toimikunta aikoo loppukaudesta laatia yhteenvedon näkemyksistään tasa-arvon edistämiseksi tarvittavista jatkotoimenpiteistä Helsingin kaupungilla.

Esitys: Merkitään tiedoksi esitys ja keskustelu.

Päätös: Merkittiin tiedoksi esitys ja keskustelu. Toimikunta ottaa huomioon edellä mainitut asiat kevään yhteenvedossaan.

8. Tasa-arvotoimikunnan ja yhdenvertaisuustoimikunnan lausunto kaupunginhallituksen toimeksiantoon liittyen

Asia: Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikuntien asettamispäätösten mukaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnissa selvitetään vuoden 2020 loppuun mennessä, millaisilla edellytyksillä nykyisten toimikuntien toimintamuotoja ja keskinäistä yhteistyötä voidaan kehittää, ja mahdollisesti tiivistää, seuraavalla valtuustokaudella. Lähetekeskustelu käytiin toimikuntien yhteistapaamisessa syyskuussa, luonnosta toimikuntien yhteiseksi lausunnoksi käsiteltiin toimikuntien omissa kokouksissa lokakuussa ja lopullinen lausunto sovittiin hyväksyttävän marraskuun kokouksissa.

Esitys: Hyväksytään lausunto samassa muodossa, jossa yhdenvertaisuustoimikunta hyväksyi sen kokouksessaan 19.11.2020.

Päätös: Hyväksyttiin lausunto.

9. Tutustuminen Wienin tasa-arvotyöhön – yhteenvetoa etätapaamisen annista

Asia: Wien-etätapaaminen järjestettiin Teams-kokouksena 11.11.2020 klo 16-18. Tapaamiseen osallistui Helsingin kaupungin puolesta tasa-arvosuunnittelija, yhdenvertaisuussuunnittelija ja yhteensä viisi tasa-arvotoimikunnan jäsentä tai varajäsentä. Keskustellaan lyhyesti tapaamisen annista.

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Päätös: Asia siirrettiin 17.12. kokoukseen.

10. Muut asiat

Päätös: Ei muita asioita.

11. Seuraavat kokoukset

Asia: Vahvistetaan syyskauden jäljellä olevat kokouspäivät.

Esitys: Joulukuun kokous pidetään 17.12. klo 16.30. Kevään 2021 kokouspäivät päätetään joulukuun kokouksessa.

Päätös: Merkittiin tiedoksi, että joulukuun kokous pidetään.

12. Kokouksen päättäminen

Päätös: Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 18.01.